

Hvordan ruste oss for en mer urolog fremtid

ANNE J. SKUTERUD

Sammensatte trusler

I april fekk hackarar tilgang til lukkesystemet i ein dam ved Risavatnet i Bremanger. PST-sjefen meiner at prorussiske aktørar stod bak hendinga. Russland avviser skuldingane.

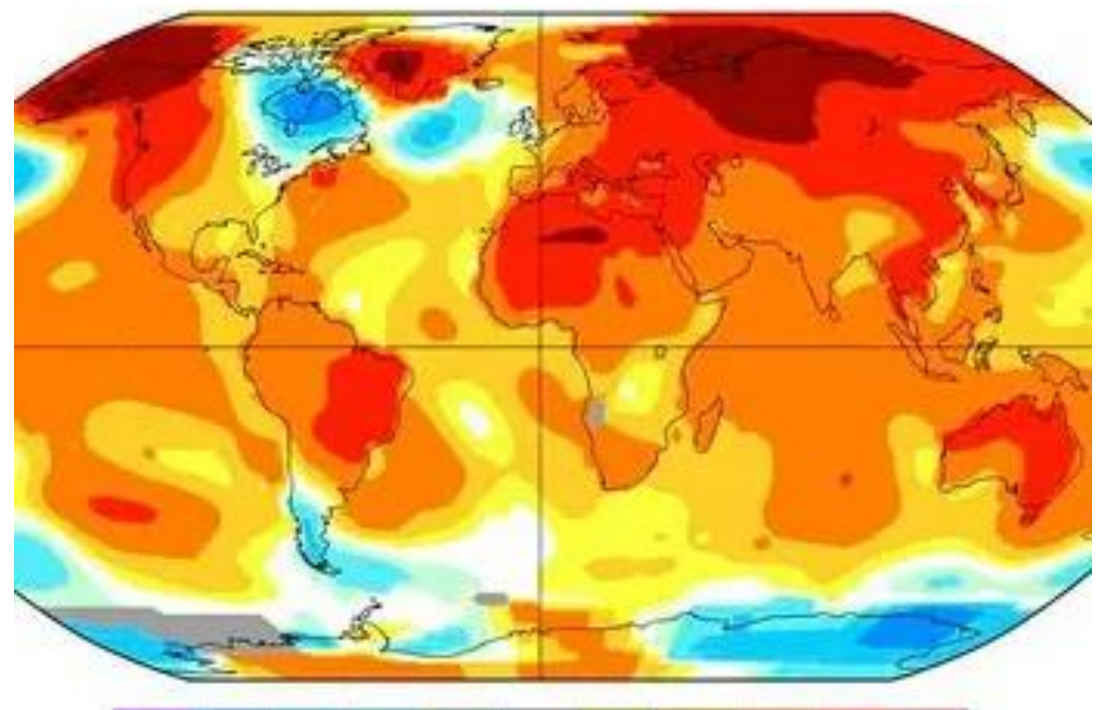
– Faren for valgpåvirkning øker

Russland og Kina øker sin påvirkningsaktivitet. Teknologien gir dem nye muligheter til å lykkes.

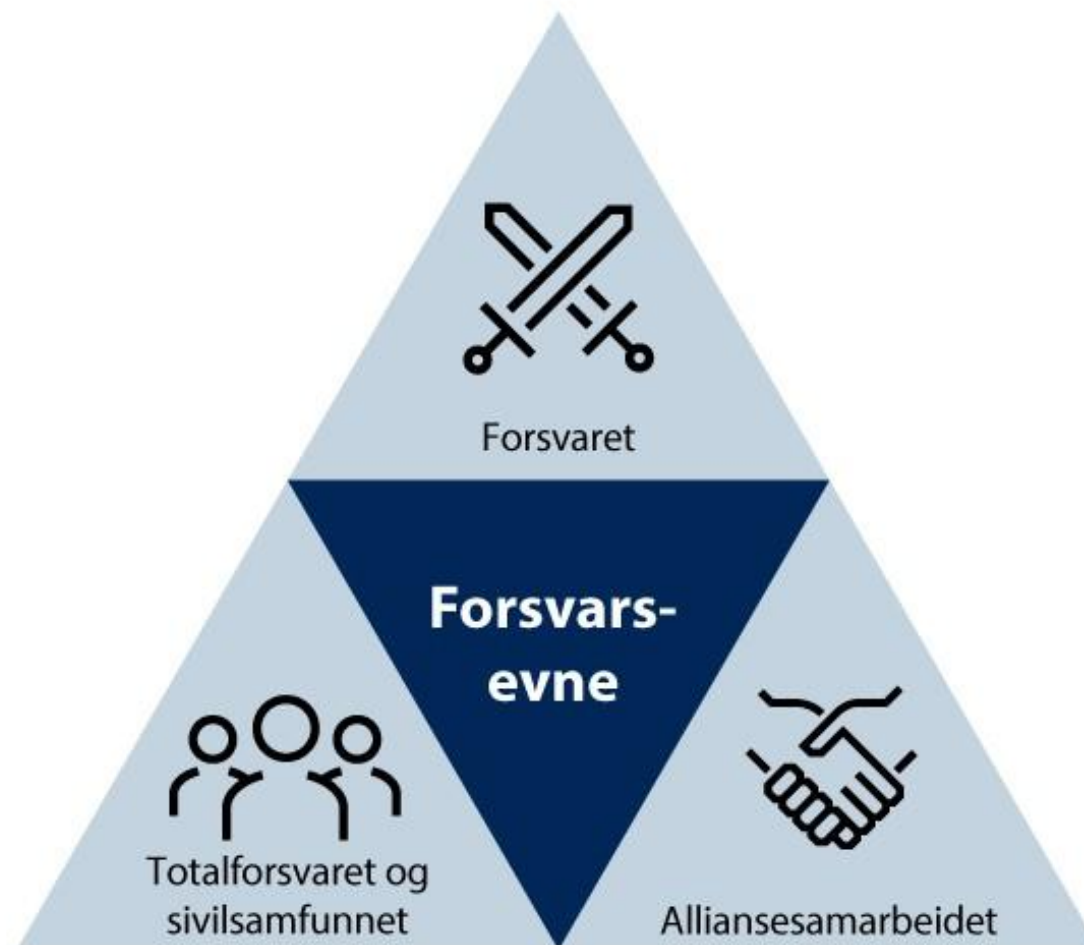
20. FEBRUAR 2025

Klimaendringer

Forsvarsevnen

NOU

Norges offentlige utredning

Nå er det alvor

Rustet for en usikker fremtid

Prinsipiell vurdering av norsk beredskap

- Sterk grunnberedskap
- Modernisert totalforsvar
- Tillitssamfunnet og rettsstaten
- Frivillige organisasjoner
- Oppstykket styring og ledelse
- Næringslivet ikke «påkoblet»
- Tverrsektorielt samarbeid
- Svak «føre var»-tenkning

Hovedanbefalinger: Et robust beredskapssystem

- En motstandsdyktig og utholdende befolkning
- Styrke lokalt og regionalt nivå i beredskap
- Styrke tverrsektorielt samarbeid
- Tettere integrering av næringslivet i beredskapsstrukturen
- Utvikle nasjonal situasjonsforståelse, ledelse og enhetlig rådsstruktur
- Utvide nordisk beredskapssamarbeid
- Videreutvikle grunnberedskapen
- Styrke beredskapsrollen til frivillige organisasjoner
- Forsterke arbeidet med infrastruktur og digital sikkerhet
- Styrke forsyningssikkerheten

Totalberedskapsmeldingens hovedmål

- Et sivil samfunn som er forberedt på krise og krig
- Et sivil samfunn som motstår sammensatte trusler
- Et sivil samfunn som understøtter militær innsats

Stortingets krav til Regjeringen

- Langtidsplan for sivil beredskap
- Styrke koordineringen på tvers av sektorer
- Styrke helseberedskapen
- Tilfluktsrom trengs
- Styrke frivilligheten
- Øke selvforsyningen

Egenberedskap

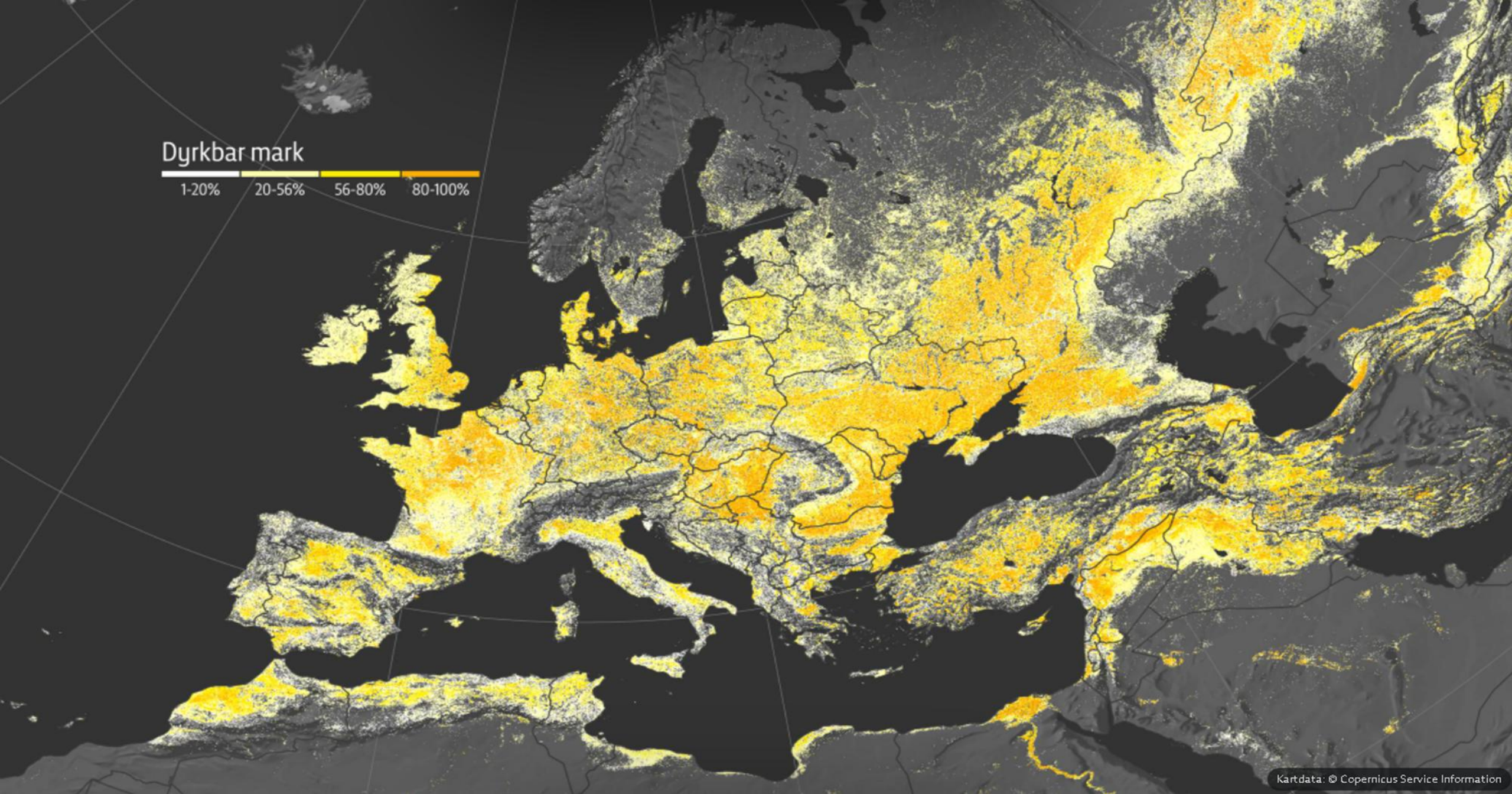
Dyrkbar mark

1-20%

20-56%

56-80%

80-100%

Kartdata: © Copernicus Service Information

Dyrkbar mark

Norge
3% dyrkbar mark

Tyskland
47,7% dyrkbar mark

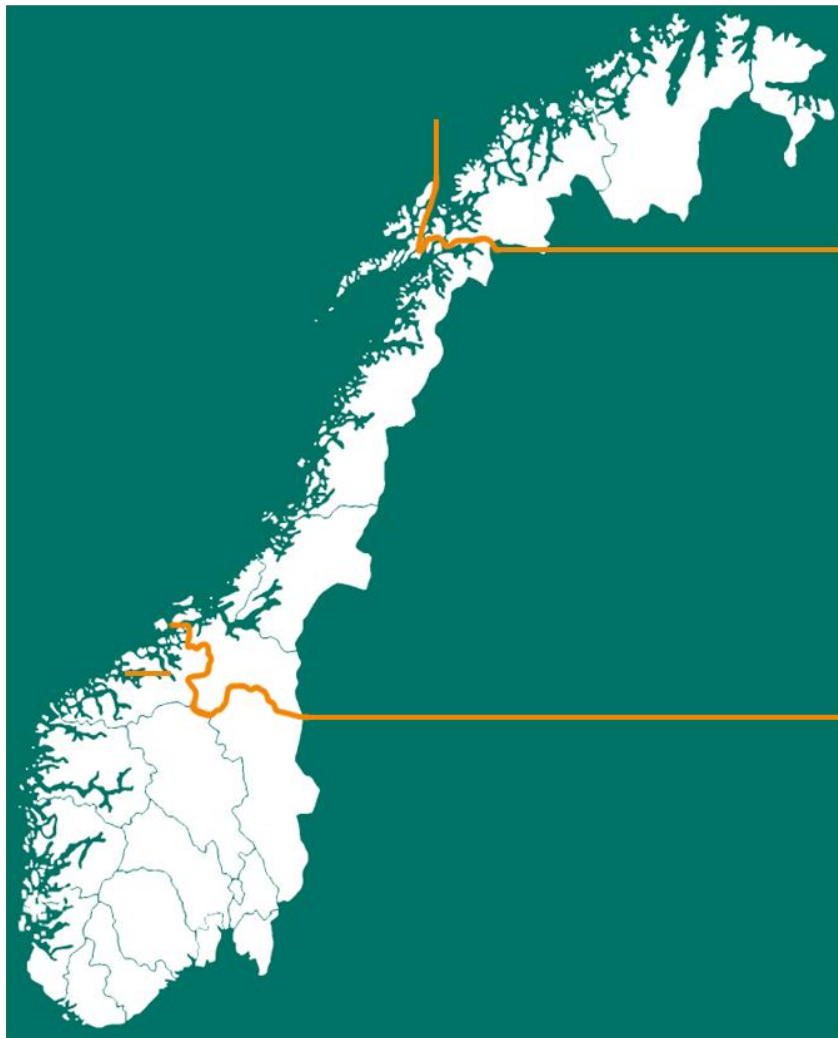
Danmark
62% dyrkbar mark

Selvforsyning

- De mest og minst selvforsynte landene i verden (2010)
- Kilde:
Food and Agriculture Organisation (2012)

Mest	
Argentina	273%
Uruguay	232%
Australia	207%
Ukraina	193%
New Zealand	185%
Canada	183%
Minst	
Norge	50%
Belgia	51%
Haiti	51%
Somalia	52%
Dominican Republic	54%
Zimbabwe	54%

Betydningen av geografi

Befolkning/km²

3

Andel av landets kapasitet:

- Infrastruktur: 6%
- Transportkapasitet: 3%
- Vedlikeholdskapasitet: 4%
- Matvarelager: 8%

Befolkning/km²

9

Andel av landets kapasitet:

- Infrastruktur: 16%
- Transportkapasitet: 9%
- Vedlikeholdskapasitet: 13%
- Matvarelager: 13%

Befolkning/km²

26

Andel av landets kapasitet:

- Infrastruktur: 77%
- Transportkapasitet: 88%
- Vedlikeholdskapasitet: 82%
- Matvarelager: 79%

Forsyningssikkerhet

Mål

Å ha tilgang på nok, trygg- og næringsrik mat er avgjørende for at hver og en av oss skal kunne leve et sunt og aktivt liv

Dagens forutsetninger

- En viss nasjonal produksjon
- Velfungerende handel med andre land

Kommisjonens vurdering

- Den viktigste forutsetningen for norsk matsikkerhet er en høyest mulig norsk matproduksjon
- Vi må gå fra just in time til just in case
- Vi må øke norsk matproduksjon. For å lykkes må vi ivareta produksjonsgrunnlaget

Forsyningssikkerhet

Anbefalinger

- Nærings- og fiskeridepartementet må få et sterkere mandat for å koordinere forsyningsberedskapen
- Bruke næringsberedskapsloven mer aktivt som verktøy for samarbeid mellom myndigheter og næringslivet
- Utarbeide felles planforutsetninger
- Utarbeide strategi for arbeidet med forsyningssikkerhet
- Behov for overordnede prinsipper for prioritering i kriser
- Mer aktiv bruk av beredskapsanalyser

Forsyningssikkerhet

Anbefalinger

- Styrke selvforsyningsevnen
- Kartlegge den egentlige matberedskapen
- Kartlegge potensiale for omlegging
- Styrke lagerhold
- Utarbeide lageroppbyggingsplaner

Riksrevisjonens rapport om matsikkerhet og beredskap på landbruksområdet

God beredskap handler om å være godt forberedt dersom uforutsette hendelser mot matsikkerheten skulle oppstå. Vi er ikke godt nok forberedt

Dokument 3:4 (2023-2024) / Offentliggjort 19.10.2023

Matsikkerhet og beredskap på landbruksområdet

Myndighetene har ikke tatt tilstrekkelig hensyn til at alvorlige kriser kan påvirke matsikkerheten. God beredskap handler om å være godt forberedt dersom uforutsette hendelser mot matsikkerheten skulle oppstå. Vi er ikke godt nok forberedt i dag.

Hva kan vi gjøre for å øke selvforsyningen?

Redusert import

Kostholdsendringer

Mer og bedre grovfor

Øke norskandelen i fôret

Kanaliseringspolitikken

